

GAZETA ŁÓDZKA

Sroda, 30 Maja 1917 r.

ORGAN NARODOWY.

Rok VI. — № 146.

Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Dziś 30, Jutro 31 maja i piątek 1 czerwca o 8 w.
3 wielkie przedstawienia w szawskiego teatru art-literac.

„MIRAZ”
z udziałem: Andy Kitschman (własne piosenki) Romany Bandrowskiej (deklamacja) Karola Hanusza (piosenki, ulubieniec publiczności) Władysława Lina (piosenki aktualne) Józefa Ursteina (Pikuś Pipman oryginalny) monolog i satyra. Seweryna Michałowskiego (satyra) Henryka Szatkowskiego (melo-deklamacja na ile wlas, akomp.) Balet pod kierunkiem A. Blancarda, z udziałem: Haliny Jakcz, Irany Szymańskiej i Eugenji Swierczyńskiej. Orkiestra pod dyr. A. Presburgera.
Godzieln zmiana programu.

Teatr Polski

Cegielniana 63.

Bilety do nabycia w
cukier. Reszkowskiego

Socjalizm w praktyce.

Zmiany, dokonane w składzie rosyjskiego rządu tymczasowego w duchu wzmocnienia w nim żywiołu socjalistycznego, budzą refleksje na temat, jak pogodzić idealne programy socjalistyczne z biegiem codziennego życia państwowego, które kroczy drogą powolnych ewolucji, przechodząc niekiedy przez stadja zgola niezgodne z teoriami socjalistów.

Ideowcy tego kierunku piastują dość często portfele ministerjalne w państwach skandynawskich, niekiedy w Holandji lub Belgji, jednak postępują oni na stanowiskach tych niezwykle oględnie, starając się z jednej strony bronić i akcentować interesy klas pracujących, z drugiej — nie hamować swemi zbyt radykalnymi zarządzeniami normalnego biegu spraw, co mogłoby poruszyć przeciw nim całą opinię publiczną.

Pewne najbardziej skrajne odłamy socjalizmu wręcz zrzekają się zajmowania urzędów kierowniczych państwowych, motywując tę taktykę swemi dążnościami maksymalistycznymi: wszystko lub nic; zupełna zmiana całego ustroju lub też nieublagana walka...

Socjaliści rosyjscy za wyjątkiem grupy Lenina, oraz kilku innych nieznacznych ugrupowań, jeśli się obecnie pierwszej taktyki i abstrakcyjne swe programy naginają do potrzeb chwili, acz nie rezygnują zupełnie z pomijanych dziś jeszcze punktów.

Wyświetla tę kwestję w sposób nader ciekawy a dobitny deklaracja rządu tymczasowego w nowym jej składzie.

Na punkcie polityki wewnętrznej zgadza się ona ze stanowiskiem większości partji socjalistycznych we wszystkich państwach wojujących, które da się ująć w sposób następujący: prowadzimy wojnę jedynie z konieczności; pragniemy jaknajszybszego zakończenia walk, zrzekając się w tym celu z góry wszelakich aneksji...

Stanowisko Rady robotników i żołnierzy wahało się wprawdzie chwilowo w tym względzie, a stąd rodziły się najdalej idące wnioski na temat postawy socjalistycznych członków rządu w stosunku wojny. Votum ufnosci, dane obecnie rządowi przez radę, sprawę w zupełności wyświetla i rozwiązuje ją w duchu przytoczonego powyżej programu pansocjalistycznego.

Niejasną pozostaje na razie kwestja stosunku Rosji do planów wojennych pozostałych członków koalicji, trudno bowiem pogodzić zrzeczenie się własnych ewentualnych zdobyczy z akcją pomocniczą, skoro chodzi o plany zaborcze sprzymierzeńca. Prądy socjalistyczne rosyjskie wtedy tylko byłyby zupełnie konsekwentne, gdyby przez inne państwa koalicji warunek zaniechania aneksji uznaly za podstawę dalszego spóldziałania militarnego.

O wiele szersze pole działalności pozostawione jest inicjatywie socjalistycznej na terenie gospodarczym Rosji. Naprawa stosunków jest tam rzeczą

tak konieczną, a przytym musi być tak radykalnie skuteczną, iż żywoły socjalistyczne w rządzie tu właśnie widzą cel swych wysiłków i tu kierują swe siły.

Przedewszystkiem zaznaczyć należy, iż istnieje zasadnicza różnica położenia pomiędzy wzmiankowanymi już socjalistami-ministrami w państwach zachodnich a członkami rządu rosyjskiego, wyznającymi tą samą ideę; o ile pierwsi skrupowani są przeważającą większością swych kolegów, stojących na innym zupełnie gruncie, o tyle drudzy są w łonie rządu najpotężniejszą siłą, bowiem opierają się na radzie żołnierzy i robotników, a zresztą na masach, świadomie lub nieświadomie socjalizm wyznających.

To też jedynie względem socjalistów rosyjskich od zbyt radykalnych przedsięwzięć, które, jak ciężka operacja, wstrząsnęłyby organizmem państwowym i mogłyby się zgubnie odbić na rezultacie wojny.

Niemniej jednak przewidywane są znaczne zmiany, jak wyraźnie mówi deklaracja nowego rządu, już przez nas w swoim czasie przytaczana.

A więc przedewszystkiem w dziedzinie produkcji. Pomijając względy gospodarcze, wzmoczona wytwórczość jest koniecznym warunkiem dalszego prowadzenia wojny, winna więc być w możliwie najlepszy sposób zorganizowana; w tym celu należy przeprowadzić rewizję istniejących stosunków, przyczem odłamy skrajne socjalistów domagają się tu podziału gruntów większej własności ziemskiej, nadania ziemi bezrolnym, a przedewszystkiem najszybszego możliwie rozdania włościanom wielkich domen cesarskich, skonfiskowanych na rzecz państwa. Dążenie to popierają ze wszęch miar siery zainteresowane, a więc chłopci, wieczne ziemi głodni, choć ich działy ziemi przewyższają powielokrotnie odnośną własność chłopską u nas i na Zachodzie.

Wszelkie usiłowania w tym względzie spotykają się na razie z oporem oględniejszej części socjalistów, którzy, acz nie odrzucają w zasadzie reformy, jednak na razie są jej przeciwni.

W interesie produkcji leży również powiększenie ilości rąk roboczych, brak których daje się ogromnie wszędzie odczuwać; w związku z tym socjaliści dążą do ochrony pracy i tu jednak czynią odstępstwa od podstawowej zasady ośmiogodzinnego dnia roboczego, wyjmując z pod tego prawa przemysł wojenny, chociaż z drugiej strony robotnicy, jako bezpośrednio pokrzywdzeni, często opowiadają się przeciwko tej taktyce.

W celu zabezpieczenia jednak jakiego takiego dobrobytu w kraju nie wystarczają reformy produkcji; Rosja jako całość wytwarza np. wielkie ilości środków spożywczych, a jednak nadmiar ich w jednych miejscowościach powoduje psucie się, za co w innych panuje formalny głód; chodzi tedy o naprawę komunikacji, przyczem socjaliści pójdą tu ręką w rękę ze sferami rządowymi

innych poglądów, co również ma miejsce w stosunku do walki z wyzyskiem i spekulacją.

Zadnych również zbyt daleko sięgających zmian nie przewidują oni w najbliższej przyszłości i w dziedzinie ekonomicznego podziału dóbr, owego filarowego postulatu socjalizmu.

Uogólniając tedy stanowisko socjalistów rosyjskich, należy orzec, iż działalnosc ich nie wychodzi poza program radykalistów, iż reformują oni narazie jeszcze w ramach istniejącego ustroju kapitalistycznego, odkładając zmiany podstawowe ustroju gospodarczego na przyszłość. Czy wcielenie ich w życie będzie w Rosji możliwe, przyszłość pokaze.

Kronika polityczna.

Komunikat francuski.

PARYZ, 29 maja. Komunikat urzędowy francuski z dnia 28 maja:

W Szampanji ponowili niemcy wczoraj wieczorem dwukrotnie ataki swe na wyżynę oraz na szczyt. Wszędzie zostali odbici. Trzeci atak, wykonany dzisiaj rano, powstrzymany został w ogniu francuskim. Atak niemiecki, wykonany na Mont Blond nie miał również powodzenia. Na lewym brzegu Mozy, w okolicy wzgórza 304, oraz wzgórza Morte Homme, działalność artylerji niemieckiej była bardzo ożywiona. W okolicy Uffholtz, w Alzacji, oddział francuski, który wtrącił w głąb linii niemieckich, stwierdził tam obecność licznych trupów, oraz przyprowadził stamtąd jeńców. Na reszcie frontu nic nowego.

Koalicja zajmuje Rosję.

„Nowoje Wremia” donosi, że 500 artylerzystów francuskich obsadziło port Romanow na wybrzeżu Murmańskim. W drodze znajdują się dalsze partje wojska. Objaw ten jest nowym ogniwem w systematycznym obsadzeniu portów rosyjskich przez ententę.

Sensacyjne oświadczenie generalissimusa rosyjskiego.

„Dziennik Petrogradzki” donosi: Wódz naczelny, gen. Aleksiejew, w wywiadzie z przedstawicielami prasy oświadczył, co następuje:

„Rok 1917 będzie rokiem decydującym o wojnie wszechświatowej, gdyż narody tak znuziły się, iż wątpliwe, czy będą mogły one okazać zdolność do walki dłużej niż w ciągu 4 czy 8 miesięcy.

Oprócz zupełnie naturalnego wyczerpania przez wojnę wszystkich państw wojujących, niewątpliwie zbliża się wyczerpanie środków, głównie żywnościowych, i jest to zjawisko wspólne dla wszystkich wojujących”.

Robotnik Chwostow pomocnikiem ministra.

Objawem, świadczącym o zdemokratyzowaniu rosyjskiego rządu, jest fakt, że robotnik Chwostow przyjął ofiarowaną mu godność pomocnika ministra pracy.

Nowy pomocnik ministra spraw zagranicznych.

Do „Neue Zürcher Zeitung” donoszą z Petersburga:

Socjalista Aksjentjew, który dotychczas stale mieszkał we Francji, powołany

został na stanowisko pomocnika ministra spraw zagranicznych.

Minister spraw wewnętrznych, Tereszczenko, zdecydował się powołać wielu socjalistów na wysokie stanowiska dyplomatyczne.

Niepodległość Finlandji.

Donoszą do Rotterdamu z Petersburga:

Senat finlandzki większością głosów proklamował niezależność państwa Finlandji. W Petersburgu spodziewają się, że podobne rewolucyjne zachowanie się wiernego dotychczas Rosji senatu będzie tylko faktem przemijającym.

Sprawę Alzacji i Lotaryngji chcą rozstrzygnąć plebiscytem.

Według informacji „Berner Tageblatt”, w Paryżu w końcu przeszłego tygodnia odbyły się obrady gabinetu pod przewodnictwem prezydanta Poincarrego, na których zajmowano się propozycją rosyjską, tyczącą się ponownego ustalenia i ogłoszenia celów wojennych koalicji.

Poza tem rząd rosyjski zaproponował francuskiemu, aby sprawa alzacko-lotaryńska załatwiona została drogą plebiscytu miejscowej ludności.

Socjalistyczni członkowie gabinetu francuskiego oświadczyli zgodę swoją w zasadzie na projekt rosyjski.

Pogłoski pokojowe.

„Berner Tagblatt” donosi z Hagji: Holenderskie siery polityczne wyrażają przekonanie, że z końcem czerwca nastąpi ogólne zawieszenie broni, tem bardziej, że ofenzywa angielsko-francuska zupełnie się nie udała. — Rosja zaś dążyć musi do jak najrychlejszego uporządkowania stosunków wewnętrznych. Rosja potrzebuje nieodzownie pokoju. Na giełdach w Rotterdamie i Amsterdamie poszukują prawie wyłącznie papierów pokojowych.

Ameryka wierzyicielem koalicji.

„Tägliche Rundschau” za „Libre Parole” cytuje odczytanie koalicji w Ameryce. Według danych z dnia 19 maja, Anglja winna Stanom Zjednoczonym 1.131.400.000 dol.; Włochy — 289.724.870 dol.; Rosja — 123 i pół milj. dol. Ogólny dług koalicji w Ameryce wzrósł do 12 miliardów 680 milj. dol.

Zerwanie stosunków przez Honduras.

Biuro Wolffa donosi: Według urzędowego doniesienia posła cesarskiego przy republikach środkowo-amerykańskich, rząd republiki Honduras dekretem z dnia 17 b. m. zerwał stosunki dyplomatyczne z państwem niemieckim i cofnął pełnomocnictwa cesarskiego konsula w Tegucigalpa.

Rozruchy we Włoszech.

Do „Neue Zürcher Nachrichten” donoszą z Włoch, że w tych dniach ściągnięto do Rzymu 15 tys. karabinierów na wypadek wybuchu zamieszek. Na skutek wzrastającej krnąbrności żołnierzy, Cadorna zawiesił wydawanie urlopów wojskowych.

Informacje „Frankfurter Zeitung”.

Do „Frankfurter Ztg.” donoszą z Nowego Jorku: Rokowania rządu Stanów Zjednoczonych z delegacją angielską pod przewodnictwem Balioura widocznie do-

prowadzili do konkretnych decyzji. Zda się, że powzięto uchwały, które wprawdzie nie zawierają żadnych obietnic formalnych, jednakże uważane są za obowiązujące.

„New York World” pisze, że przedewszystkiem osiągnięto porozumienie co do udziału Ameryki w odcięciu państw środkowych od dowozu. Amerykańscy konsulowie w Holandji i państwach skandynawskich być mają oddani do usług blokady angielskiej. Ustalono również zasady aprowizacji państw neutralnych. Z Kanadą umówiono się w sprawie kontroli nad handlem pszenicą. Ameryka ma przystąpić do możliwie szybkiej budowy okrętów. Skonfiskowane okręty niemieckie mają być odsłonięte przez Amerykę, Francję, Włochom i Rosji. Dalsze punkty umowy dotyczącej rekwizycji i wspólnego korzystania z okrętów handlowych nowego sprzymierzenia, stawiania przeszkód handlowi z nieprzyjacielem i wspólnego uregulowania sprawy aprowizacji.

Osiągnięto również porozumienie w sprawie podziału Austro-Węgier, które zasadniczo polega na: Niepodległości Czech, odstąpieniu Siedmiogrodu — Rumunii, Bośni i Hercegowiny — Serbii, oraz Trjestu i Trydentu — Włochom. Oba mocarstwa angielskie mają wspólnie podjąć usiłowania przekonania Rosji o tem, że pokój powszechny wymaga wykonania tego programu.

Z drugiej strony udało się podobno Balfourowi wytłumaczyć prezydentowi Wilsonowi, na jakie trudności natrafiliby zupełnie niepodległość przyszłego państwa polskiego, tak iż Wilson ma się zadowolnić pewnym uzależnieniem Polski od państwa rosyjskiego. Roztrąsanie sprawy wszechświatowej Ligi pokojowej odłożono do następnych rokowań.

Przed otwarciem sesji parlamentu austriackiego.

Z Wiednia pod datą 29-go maja donoszą:

W dniu dzisiejszym prawie wszystkie partie i grupy parlamentu odbyły krótkie posiedzenia. Członkowie izby panów: ks. Beauford, hr. Karol Schönborn i hr. Karol Buquois zgłosili przystąpienie swe do konstytucyjnej partii izby panów.

Na jutrzejszym posiedzeniu inauguracyjnym izby panów zjawi się również ks. biskup wrocławski.

Partja czechosłowacko-socjalistyczna na stanowisko swego prezesa wybrała w Pradze w dniu wczorajszym Kłofacza, znajdującego się obecnie pod śledztwem wojskowym.

Opór austriaków nad Isonzo.

Doniesienie Ag. Stefaniego: Jak informują z frontu Messagero, austriacy, pomimo ciężkich strat, są jeszcze w stanie stawiać nadzwyczaj twardy opór, wskutek czego walka trwać będzie jeszcze z silnym napięciem. Nieprzyjaciel ściga posiłki w ludziach i działach z frontu rosyjskiego.

Strejk w Paryżu.

Agencja Havasa donosi z Paryża: W bezrobociu robotnic paryskich bierze udział 3000 oficjalistek zakładów elektrycznych. Do bezrobocia przystąpiła również część personelu urzędu żywnościowego. Do Kopenhagi w tej sprawie donoszą z Paryża, że strajk robotnic wzmożił się znacznie. Obejmuje on obecnie personele banków, m. in. banku Credit Lyonnais, jubilerów, restauracji i t. p. Liczba strajkujących przenosi 38,000. Do ruchu ogólnego przyłączają się również oficjaliści filtrów miejskich.

Leopold Rotszyld zmarł.

Z Londynu, pod datą 29 maja donoszą: Dzisiaj rano zmarł baron Leopold Rotszyld.

Brazylja przestaje być neutralną.

Doniesienie Agencji Havasa z Rio-de-Janeiro: Po uchwaleniu przez komisję dyplomatyczną kongresu prawa, według którego cofniętym zostaje dekret z dnia 25-go kwietnia, ogłaszający neutralność Brazylji w wojnie niemiecko-amerykańskiej — prezydent został obecnie upoważniony do zarządzenia wszelkich środków potrzebnych dla przeprowadzenia tego prawa oraz dla przedsięwzięcia kroków, które są dalszą konsekwencją zerwania z polityką neutralności.

Evakuacja Jaffy i Gazy.

Agencja Milli donosi z Konstantynopola: Operacje wojskowe wywołały konieczność ewakuacji miast: Gazy i Jaffy.

Władze tureckie przedsięwzięły środki, zmierzające ku zabezpieczeniu aprowizacji ludności.

Szerzone za granicą pogłoski o rzekomej ewakuacji Jerozolimy i o zamieszkach w Gazie i Jaffie należy uważać za kłamliwe.

Atak powietrzny na Anglię.

Z Londynu donoszą pod datą 29-go maja: Biuro Rentera ogłasza następujące doniesienie urzędowe:

Silna nieprzyjacielska eskadra powietrzna, składająca się z 10 samolotów, wykonała atak wczoraj wieczorem o godz. 5 min. 15, trwający aż do godz. 6 min. 30 na południowo-wschodnie wybrzeża Anglii. Na liczne miejscowości rzucono bomby. W pewnym miejscu bomby rzucone na ulice pozbawiły życia wiele osób oraz uszkodziły wiele domów.

Nasze samoloty przedsięwzięły pogon za eskadrą nieprzyjacielską, zaś nasze hydroplany z pod Dunkierki zaatakowały nieprzyjaciela podczas jego powrotu. 3 samoloty nieprzyjacielskie zostały zestrzelone.

Skład Komisji Likwidacyjnej.

„Dziennik Kijowski” podaje następujący zupełny spis członków Komisji Likwidacyjnej spraw Polski. W skład jej wchodzi:

Prezes mecenas Aleksander Lednicki. Rosjanie przedstawiciele ministerjów: spraw wewnętrznych — p. Szczepkin, spraw zagranicznych — br. Noide, oświaty — ks. E. Trubeckoj, wojny — gen. Awertynow, sprawiedliwości — p. Gussakowski, handlu — p. Kotłarski, skarbu — p. Chatałain, kolei — p. Szukin, przedstawiciel Synodu — p. Kartaszew, narady prawnej przy Rządzie Tymczasowym — p. Kozłowski, kontroli — p. Niekłudow.

Polacy: przedstawiciel kościoła rzymsko-katolickiego ks. biskup Cieplak, Rady Zjazdów pp. Szebeko i Mrozowski, P. T. P. O. W. generał Babiński i p. Rawicz-Szczerbo, Komitetu Polskiego w Moskwie p. Wierchlejski, Tow. Kredytowego Ziemińskiego p. Jerzy Zdziechowski, Centr. Tow. Roln. ks. Seweryn Świątopelk-Czelwertynski, C. K. O. pp. Władysław Grabski i W. Jaroński, Przedstawicielstwo robotnicze i jeszcze dwa miejsca wakuują na razie.

Japończycy w Syberji.

Korespondent stocholmski „Franki Ztg.” przytacza następujące wywody „Russk Inwalid”: W ciągu trzech najbliższych miesięcy nastąpi walka, rozstrzygająca całą wojnę, zatem rozstrzygająca i dla Rosji. Chodzi o przygotowanie się do tych walk, zwłaszcza o wytworzenie jak największej ilości amunicji dla artylerji. Jakkolwiek ambasador włoski sprzeciwił oświadczeniu konsula włoskiego w Moskwie, że sprzymierzeńcy zostawiają Rosję własnemu losowi, a Japonja zajmie całą Syberję do Uralu — nie można temu ufać nadmiernie. Przewodniczący rosyjsko-włoskiej izby handlowej i towarzystwa rosyjsko-japońskiego, Stjankow, który powrócił z Japonji, potwierdza, że Japonja zajęta jest gorączkowymi przygotowaniem do wojny.

Japonja, która od dawnego czasu otrzymała prawo kolonizowania Syberji do Irkucka, korzysta już z tego prawa w szerokim zakresie. Rozporządza już tam znaczną ilością straż przednich. Władcyostok jest Japończykami przepełniony. Setki rodzin japońskich osiedliły się w Irkucku. Cała Syberja wschodnia do południka irkuckiego przygotowywana jest stacjami w celu przyłączenia mechanicznego do Japonji. Gdyby przyszło do komplikacji, wystarczy, żeby znakomicie wyćwiczona armja japońska skoncentrowała się tylko w okolicy Irkucka, aby zająć zupełnie niebronioną zachodnią część Syberji aż do Uralu.

Telegramy.

Komunikat niemiecki.

Berlin, 29-go maja. (Urzędowo).

Z widowni wschodniej.

Na wielu odcinkach frontu zwiększyła się w ostatnich dniach działalność bojowa. Liczymy na ataki rosyjsko-rumuńskie.

Z widowni zachodniej.

Front wojsk generała marszałka polnego ks. Rupprechta Bawarskiego.

W Iuku Wytschaete zwiększyła się wczoraj walka ogniowa. Również nad kanałem La Bassee i w poszczególnych odcinkach Scarpe artylerja zwalczała się żywo. Na wielu punktach nie powiodły się natarcia wywiadowcze angiłków.

Front niemieckiego następcy Frontu.

W ciągu dnia toczyła się tylko nieznaczna działalność bojowa. Nocą, w lasku Hurtebise i około mityna Vauclese usiłowali francuzi dokonać natarć, które

nie powiodły się, dzięki czujności naszych dzielnych załóg. W Szampanji odparto na wschodnim stoku góry Pochl atak francuzki na nasze rowy.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka filbrechta Württemberskiego.

Nie zaszły żadne szczególniejsze wydarzenia.

Front macedoński.

W Iuku Cerny odżyła działalność ogniowa. Na zachodnim brzegu Wardaru przednie posterunki bułgarskie odparły liczne kompanie angielskie.

Pierwszy Generał-kwatermistrz
LUENDORFF.

Komunikat austriacki.

WIEDEN, 29-go maja. (Urzędowo).

Z widowni wschodniej.

W wielu punktach frontu zwiększyła się działalność artylerji nieprzyjacielskiej. W poszczególnych odcinkach odparto rosyjskie oddziały wywiadowcze.

Z widowni włoskiej.

Po spokojnej niedzieli Zielonych Świąt, po raz trzeci rozgorzała wczoraj bitwa nad Isonzo. Nowa wielka fala nieprzyjaciela skierowała się ponownie przedewszystkiem na wzgórze pod Vodicy i Monte Santo. Napór włoski skierował się koło południa przeciwko skrzydłu północnemu. Po południu rozszerzył się na cały odcinek, po uprzednim ogniu artylerji. Wielokrotnie dochodziło do zaciętych walk na bagnety, które toczyły się również w ciągu nocy. Szczególnie gwałtownie ścierało się w obrębie wzgórza 652. Front nasz, wobec wszelkich wysiłków nieprzyjaciela, stawiał żelazny opór. Szczególnie wyróżniły się pułki piechoty nr. nr. 7, 24 i 77. Na północnym-wschodzie od Gorycji, podczas odparcia napadu włoskiego, zabraliśmy włochom 200 jeńców.

Na południu od Jamiano uderzył nieprzyjaciel wczoraj przed południem ponownie czterokrotnie na stanowiska nasze, przyczem oprócz krwawych strat, utracił 15 oficerów i 800 szeregowców, wziętych do niewoli. Ogólna ilość wziętych od początku 10-ej bitwy nad Isonzo jeńców wynosi 14,500 ludzi.

W Karyntji i Tyrolu niema nic do doniesienia.

Z widowni południowo-wschodniej.

Bez zmiany.

Szef sztabu generalnego.

Z ziem polskich.

Warszawa.

Powrót.

Wojciech hr. Rostworowski, dyrektor Departamentu Spraw Politycznych Rady Stann, powrócił z Berlina i Sztokholmu do Warszawy.

Ferje i święta w szkołach.

W sprawie ustalenia terminów ferji letnich świąt kościelnych i narodowych, dla szkół miejskich wydział szkolny powziął następujące uchwały:

Ferje letnie rozpoczynają się 15-go czerwca r. b. i trwają do 22-go sierpnia włącznie.

Oprócz świąt uroczystych będą święcone jeszcze nast. rocznice narodowe:

Stuletnia rocznica śmierci Tadeusza Kościuszki 15 października 1917 r. i rocznica Konstytucji 3 maja, rocznice zaś listopadowego i styczniowego powstania tylko w formie wewnętrznych obchodów.

Zjazd spółek kredytowych.

W dn. 25 i 26 czerwca odbędzie się w Warszawie zjazd przedstawicieli instytucji współdzielczych pieniężnych — kooperatyw drobnokredytowych.

Sosnowiec.

Wskutek zakofezenia wyborów do Rady miejskiej w Sosnowcu mandaty radzieckie posiadały następujące ugrupowania polityczne: N. D. 12 mandatów a mianowicie p.p.: Janusz Borowski (adwokat), dr. Stefan Falkowski, Piotr Flak (robotnik), ks. Stanisław Mazurkiewicz, Józefat Kruszyński (slusarz), Paweł Kucharski (handlowiec), Andrzej Kuliński (urzędnik), Stefan Mrokowski (wł. domu), Józef Przedpełski, Szymon Rudowski, Kazimierz Wosiński i Karol Zdobych.

C. K. N. 5 mandatów p.p.: Czesław Jankowski, Władysław Malinowski, Eugeniusz Nowakowski, Edward Warchol i dr. Bronisław Zieleniewski.

„Kóło Gospodarcze” 4 mandaty p.p.: inżynier Mieczysław Pojawski, Józef Ba-

Biuro Prośb i Zażeń KONSULENTA PRAWNEGO

A. Gersdorffa,

PIOTRKOWSKA 84.

Od d. 8 Czerwca w celu powiększenia lokalu przenosi się do oficyny.

naik, Celestyn Przytułski i Felicjan Wiczorek.

N. Z. R. 2 mandaty p.p.: Mateusz Dziurzyński i Michał Nowak.

Lewica socjalistyczna 1 mandat p. Jan Strzelecki.

„Grupa klasowa” wielkiego przemysłu tworzą p.p.: Jan Meyerhold, Wilhelm Schön, Bernard Oppenheim, Maksymilian Reicher i Ignacy Landau.

Żydzi uzyskali 7 mandatów p.p.: Salezy Majmon, Samuel Rechin, Julian Kabak, Adolf Landau, Henryk Kwiatek, Moszek Judenherz i Herman Berniker.

Suwalki.

„Suwalkier Nachrichten” donosi, że w Suwałkach ukarano dwóch gospodarzy za to że, w czasie drugiej inwazji Rosjan do Prus Wschodnich wtargnęli z żołnierzami i z powiatu Goldapskiego zabrali drzewo przeznaczone do budowy mostu i użyli go na budowę własnych domów.

NADESLANE.

Wielka Kwesta Ogólnokrajowa.

I w tym roku znowu, jak i w zeszłym, liczni właściciele restauracji i cukierni łódzkich zaoferowali rabat na rzecz kwesty ze sprzedaży w tygodniu kwestowym, związek kelnerów zaś zobowiązał się w imieniu swych członków do sprzedaży znaczków przy inkasowaniu należności za konsumpcję.

Firmy restauracji i cukierni, które wyraziły gotowość udzielenia rabatu, zostaną podane do wiadomości publicznej, tym sposobem publiczność łódzka będzie miała możność uwzględnić je przed innymi w ciągu tygodnia kwestowego.

Sprzedaż nalepek w sklepach już się rozpoczęła. Niestety, kwestarze narzekają na oporność właścicieli sklepów, zwracamy przeto raz jeszcze uwagę na wzniosły cel Kwesty i przypominamy, że każdy zaoferowany grosz stanowi o rezultacie wzniosłego przedsięwzięcia i o wyniku ciężkiego zadania ratownictwa.

Zatem składanie ofiar na rzecz kwesty jest obowiązkiem obywatelskim każdego człowieka dobrej woli.

Niech nikt nie uchyla się od spełnienia tego obowiązku i nie utrudnia Radzie Opiekunczej wielkiego jej zadania.

Niech nikt nie odwraca oczu od strasznej nędzy i braków, panujących w kraju naszym i nie odmawia ulżenia doł ubogiej działwy, której rozwój i zdolność do życia zależne są tylko od akcji ratunkowej, podjętej przez pojmujące całą groźbę położenia społeczeństwo.

Wiadomości bieżące.

— Zakaz wywozu złota i srebra.

Numer 74 „Dziennika rozporządzeń dla gen.-gubernatorstwa warsz.”, zamieszcza następujące rozporządzenie w sprawie wywozu złota i srebra:

„Wywóz złota i srebra w każdej formie (monetowego lub niemonetowego) jest zabroniony. Szełowi administracji przysługuje prawo zwolnienia od tego zakazu wywozu w poszczególnych wypadkach. Niniejsze rozporządzenie nabiera natychmiast mocy obowiązującej.”

„Zakaz wywozu złota i srebra z General-Gubernatorstwa Warszawskiego nie dotyczy:

1. Wszelkiego rodzaju złotych lub srebrnych kosztowności (np. zegarków, broszek, bransoletek, pierścieni, łańcuszków, spinek i t. d.), które podróżni, przekraczając granicę General-Gubernatorstwa, mają przy sobie dla własnego użytku jako strój;
2. monet srebrnych w sumie 10 marek na osobę, które się ma przy sobie, przekraczając granicę General-Gubernatorstwa.”

— Oddanie państwu zaprzemian. papierów wartościowych.

Jak donosi „D. W. Zg.” wydano w Niemczech rozporządzenie, na zasadzie którego zagraniczne papiery wartościowe, szwedzkie, duńskie i szwajcarskie, znajdujące się w posiadaniu osób prywatnych,

i firm niemieckich muszą być oddane państwu.

Rozporządzeniu temu podlegają pożyczki państwowe, komunalne, miejskie, obligacje kolejowe, hipoteczne, bankowe i akcje większych firm szwajcarskich, duńskich i szwajcarskich.

Przekazane skarbowi Rzeszy papiery zwrócone będą posiadaczom w terminie najpóźniej 3 lata po zawarciu pokoju z Anglią. W czasie tym otrzymywać będą właściciele procenty, kupony, wygrane i dywidendę od oddanych skarbowi państwa papierów.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje od dnia ogłoszenia, to jest od 22 p. m.

— Przedłużenie terminów protestu.
„Dziennik rozporządzeń dla gen.-gubern. warszawskiego“ (№ 74) drukuje następujące rozporządzenie:

„Terminy, określone w rozporządzeniu z dnia 21 marca 1915 roku (Dz. rozp. władz cesarsko-niemieckich w Polsce № 1), a przedłużone na mocy rozporządzenia z dnia 20-go stycznia 1917 r. (Dz. rozp. dla general-gubernatorstwa warszawskiego № 33 cyfra 258) do 30-go czerwca 1917 roku zostają przedłużone nadal tymczasem do dnia 30-go września 1917 r.“

— Prasa niemiecka podczas wojny.

Na dziennikarstwie niemieckim wojna odbiła się ujemnie. Z 3.500 dzienników wychodzących w dniu 1 sierpnia 1914 r. wychodzi obecnie 2.938. Objętość pism z powodu braku papieru znacznie zmalała. Politycznie podział pism w chwili obecnej przedstawia się następująco: Pism, reprezentujących poglądy centrum, jest 400, postępowych i wolnomyślnych mają dzienników 277, narodowo-liberalni — 216; konserwatyści i nacjonalisci — dzienników 214; socjal-demokraci — 79; wolnokonserwatyści — 61; Polacy — 23; Duńczycy — 4. Partyjnych pism jest ogółem 1488; bezpartyjnych — 1450.

Pism posiadających nakład ponad 100.000 egz. jest 4; pism do 100.000 egz. — 25.

Pism wychodzących 3 razy dziennie jest 8.

— Podatek na kawalerów.

Pruska administracja finansowa żywi podobno zamiar zaprowadzenia w przyszłości podatku na kawalerów. Niema to być właściwie nowy podatek, tylko dodatek do podatku od dochodu, który będą opłacać mężczyźni nieżonaci, jako nieutrzymujący rodziny. Podatek ten będą opłacały prawdopodobnie także kobiety niesamężne, mające własne dochody.

— Konferencja gmin żydowskich.
W mbrzyce Informacji i wyjaśnień redakcyjnych „J. Wort“ daje następujące wyjaśnienie znaczenia reorganizacji gmin żydowskich:

„Ogół żydów w Polsce otrzymuje prawo korporacyjne, to znaczy prawo jurydycznej osoby. Jeżeli kto obrazi religię żydowską lub ogół żydów, albo jeżeli kto propaguje bojkot przeciw żydom lub zmniejszenie praw żydów, to ujmują się zatem „organy“ żydowskie w imieniu ogółu żydów. Któż z nas nie pamięta, że podczas smutnego procesu Bejlisa cała obrona mogła tylko polegać na obronie osoby Bejlisa, ale bronić ogółu żydów przed krwawym oskarżeniem i żądać kary za obrazę religii żydowskiej za najgłębsze ubliżenie ogółowi żydów,—nikt nie miał prawa. I wogóle, któż to mógł prawnie wystąpić przeciw pozbawieniu żydów praw w Rosji. Nowe zaś rozporządzenie daje organom żydowskim prawo reprezentowania ogółu żydów i domaganie się dlań praw“.

„Dla nas faktem jest — kończy „Jud. Wort“ — że żydostwo polskie otrzymało reprezentantów do otrzymania w każdym czasie i przy każdej sposobności całkowitego równoprawnienia“.

— Komisja regulaminowa.

Jutro o godz. 6 po poł. w gmachu magistratu. odbędzie się posiedzenie komisji regulaminowej, wybranej przez radę miejską dla opracowania regulaminu rady miejskiej.

Do komisji tej weszli: p.p.: Sułowski, Triebe, Harasz, Stypułkowski, Rusak, Klocman i Gralak.

— Tow. ośw. „Wiedza“.

Jutro odbędzie się uroczyste zakończenie roku szkolnego na kursach Tow. ośw. „Wiedza“. Kurs kończą 43 osoby.

— Ze Stow. nauczycieli chrześcijan.
Ze Stow. nauczycieli chrześcijan otrzymujemy z prośbą o zamieszczenie co następuje:

Wskutek coraz liczniejszego napływu zapotrzebowania sił nauczycielskich, Biuro pośrednictwa pracy przy Stow. nauczycieli chrześcijan (Andrzeja № 4) zwraca uwagę kolegom i koleżankom by w interesie własnym rykalej swe oferty nadsyłać. Szczególniej dotyczy to tych osób, które z wielką zresztą wszystkim dobrane znanym względów życzyłyby sobie pracować w szkole średniej na prowincji. Liczny bowiem wybór posad tej kategorii zniewala Zarząd Biura pośrednictwa pracy do niniejszej wzmianki w pismach, gdyż narazie kancelarja

Biura nie posiada tyle ofert, by zasłonić wszystkie zgłoszenia osób angażujących.

— Puhar honorowy

za mistrzostwo piłki nożnej m. Łodzi i okolicy przeszedł na rok bieżący do towarzystwa „Sturm“, które w roku ubiegłym wyszło, jako zwycięzca z szeregu turniejów piłki nożnej.

W poniedziałek odbyła się w lokalu własnym uroczystość wręczenia puharu w obecności przedstawicieli zaprzyjaźnionych towarzystw: Polonii i Pabjanickiego T-wa cyklistów, które również uprawia i sport piłki nożnej. Uroczystość zakończono rozdaniem pamiątkowych żetonów i dyplomów.

— Ze związku kelnerów łódzkich.

(*) Dziś o godzinie 1-ej po północy w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 62 odbyło się walne zebranie członków związku kelnerów łódzkich.

Zagaił zebranie prezes związku p. Konstanty Stanisławski w obecności 70-ku członków.

Przewodniczył p. Feliks Malkiewicz, który ze swej strony zaprosił na aseserów pp. Jana Kuleszę, Antoniego Dunańskiego, Grzegorza Zymśa, Stefana Brauna i Leona Wojtczaka.

Piéro trzymał p. Zygmunt Stańczyk. Przewodniczący odczytał protokół z ostatniego zebrania z dnia 7 lipca 1914 r.

Ze sprawozdania kasowego okazuje się, iż w kasie tegoż dnia znajdowało się 782 rb. 28 kop.

Sprawozdanie przyjęto. Na wniosek p. Wojtczaka uczczono przez powstanie z miejsc pamięć po zmarłych członkach.

Dalej przystąpiono do dokonania wyborów członków zarządu i komisji rewizyjnej za pomocą tajnego głosowania.

Wybory dały wynik następujący: Do zarządu weszli p. Grzegorz Zymś prezes (64 g.), Leon Wojtczak (33 g.) wiceprezes, Zygmunt Stańczyk, sekretarz; Feliks Malkiewicz, zastępca; Roch Grodzicki, kasjer; Stanisław Ropek, zastępca.

Do komisji rewizyjnej pp. Antoni Dunański, Władysław Nowicki i Jan Kulesza. Jako zastępcy pp. F. Mirecki, J. Pawlik i St. Haneman.

Na gospodarza lokalu p. Stefan Braun. Na kandydatów zarządu pp. Stanisław Bijakowski, Stanisław Różański i St. Zarzycki.

W wolnych wnioskach zabrano głos kilku mówców.

P. Malkiewicz ostro krytykuje postępowanie zarządu Grand-Hotelu, który nie tylko nie daje żadnego utrzymania kelnerom, lecz nawet żąda od nich 1 proc. utargowanej przez nich gotówki.

P. Wojtczak mówi o zrzeszaniu się, o konieczności należenia do związku, wreszcie kończy swe przemówienie: „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego“.

Zebrani uchwalili urządzić odczyty, pogadanki, przedstawienia amatorskie w celu zasilenia kasy związku, prenumerować pismo zawodowe, oraz zwrócić się z memorjałem do Rady miejskiej, aby w jadłodajniach kobiety nie pełniły obowiązków kelnerek, motywując swą prośbę tym, że praca kobiet w zakładach gastronomicznych publicznych uwalnia godności kobiecej i niekiedy naraża ją na przykrości.

Nowowybrany prezes w krótkich lecz treściwych słowach, dziękując zebrany za obdarzenie go mandatem, zakończył swą mowę „z Bogiem do pracy“.

Po rozważeniu kilku spraw wewnętrznych posiedzenie o godzinie 5 nad ranem zamknięto.

— Reforma sprzedaży w sklepach miejskich.

Departament gospodarstwa społecznego Tymczasowej Rady Stanu zwrócił się do magistratu m. Łodzi z następującym komunikatem:

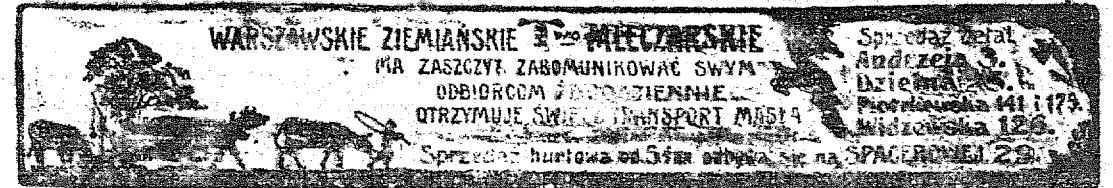
Do Departamentu gospodarstwa społecznego wpłynął projekt zreformowania sprzedaży produktów żywnościowych na kartki w sklepach miejskich. Treść powyższego projektu podaję poniżej do łaskawego rozpatrzenia:

Sekcja żywnościowa, stojąca na czele sprzedaży wie dobrze o ilości wydawanych kartek, wie ile tych kartek na dzień może zatawić sklep miejski. Chodzi więc o rozłożenie sprzedaży w ten sposób, aby tę możliwą liczbę ludzi kupujących sprowadzić do sklepu, nie zaś wycpać.

By dościs do tego wytarca dane kartki rozłożyć na cały tydzień i skierować kupujących do danego sklepu drukując na odwrotnej stronie.

Sklep Nr... ul. Nr.Nr. Kartka ważna na poniedziałek pomiędzy godz. 8 a 9 rano.

Możnaby zastosować dla nieumiejących czytać różne kolory kartek, a poniedziałek biały, na wtorek — czarwny i t. d. Jeden dzień w tygodniu należałoby prze-

znaczyć na sprzedaż na te kartki, które w ciągu tygodnia nie zostały zużytkowane

— Napady rabuszkowe.

W sobotę o godz. 5 po południu w lesie zgierskim napadnięta została przechodząca 64-letnia Józefa Maciejewska, mieszkanka Baint. Jadący tramwajem komisarz policji śledczej, strażnicy leżąca kobietę i uciekającego ratuśia polecili zatrzymać tramwaj i wraz ze snajdającym się przypadkowo w tramwaju policjantem ze Zgierza podeszli do niej.

Ujęty napastnik zeznał, iż chciał zamordować kobietę i w tym celu zadał jej kilka ran kłosem i kamieniem, następnie zrabował chleb i ciwiarik ziemniaków.

Ranną ciężko Maciejewską odwieziono do szpitala, a mordercę ostawiono do więzienia.

W niedzielę rano w pobliżu lasu zgierskiego znaleziono porażoną żucję Piskowską, zamieszkałą w Łodzi przy ul. Rokicińskiej № 6. Piskowska zeznała, iż kilku mężczyzn napadło ją i tak ciężko poraniło, iż nie mogła iść dalej i musiała na noc pozostać w lesie. P. odwieziona została do szpitala.

— Kradzieże.

W nocy 18 b. m. z fabryki G. Pascheia przy ul. Długiej nr. 91 skradziono 28 pasów. Dane rzeczowe nadsyłać należy do wydz. krym. komis. II do aktów № 2397/17 C.

W nocy 20-go b. m. nieznanymi złodziejami skradki przy ul. Lesnej № 58, dwie pary królików. Dane rzeczowe składeć należy do wydz. krym. komis. II do aktów № 2397/17.

Fisharmonja
prawie nowa, najlepszej lipskiej fabryki do sprzedania.
Wólczańska 62 m. 5 od 2—4 pp.

Teatr i muzyka.

— L. O. S. w Helenowie.

Jako solista dzisiejszego czwartego z rzędu koncertu symfonicznego L. O. S. w Helenowie wystąpił p. B. Nadelman z Warszawy — laureat turnieju muzycznego, który przed niedawnym czasem odbył się w Warszawie.

P. Nadelman odegra z towarzyszeniem orkiestry koncert wiolonczelowy A-moll Saint-Saënsa. Program orkiestry zapowiada m. in, Symfonia № 7 A-dur Beethovena. Dyriguje Br. Szulo.

— „Koncert“ Bahra.

Barczo ładnie to ze strony pp. amatorów i amateerek, że, urządzając przedstawienia, biorą się do sztuk o dużej wartości literackiej. Lecz ma to i stronę ujemną: chcąc grać dobre i trudne rzeczy, trzeba być wyrobionym, rutynowanym aktorem.

W dniu wczorajszym amatorzy wystawili „Koncert“ Bahra, komedię bardzo subtelną i tak trudną, że podobać jej mogą tylko aktorzy zawodowi i to nie wszyscy. Zamierzenie było ponad siły i wykonawcy „Koncertu“ dodatniemi rezultatami pochwalić się nie mogą.

P. Rubinstein i p. Orzelski posiadają niezaprzeczoną nerw, sceniczny, co nie przeszkadza, że ten ostatni rolę poprowadził po niewłaściwej linii, a technikę jej wykonania — nazbyt wzorował na technice artysty, bawiącego niedawno w goście w Teatrze Polskim.

Pan Drogoszewski zdradza zdolności do ról charakterystycznych, więc „mistrz“ w jego interpretacji wypadł błado..

Two literacko-dramatyczne ukazało się publicznie po raz pierwszy prawie w zupełnie nowym zespole, nic więc dziwnego, że uwidocznili się na nim brak rutyny.

— Benefisy.

W sobotę dnia 2 czerwca odbędzie się w Teatrze Polskim benefis Adama Tartakowicza, artysty pracującego stale od paru lat na scenie łódzkiej.

Role charakterystyczne i charakterystyczno-komiczne mają w p. T. dotychczasowego wykonawcę. Na benefis swój wybrał p. Tartakowicz jedną z najlepszych komedji W. Perzyńskiego „Szczęście Frania“, w której odtworzył rolę Frania. Resztę obsady tworzą pp: Morska, Orsetti, Śniatyńska, Woskowski i Piłarski.

— Benefis p. S. Szostanda utalentowanego i cieszącego się sympatją publiczności artysty Teatru Polskiego odbędzie się w niedzielę d. 3 czerwca. Odegranym zostanie dramat ludowy z życia rosyjskiego — „Potęga ciemnoty“ Tołstoja.

— Teatr Polski (Cegielniana 63).

W dniu dzisiejszym rozpoczyna w teatrze Polskim występy gościnne zespół artystyczno-literackiego teatru „Miraż“ z Warszawy. W wykonaniu programu, na który złoży się utwory literackie, przynajmniej dwa.

Pp. Ania Kirschman (była dyryg. teatru „Nowości“) piosenki własne, Roman Bundrowska (deklamacja), Karol Hannusz (ulubiony piosenkarz), Józef Urstein (Pikus Pipman oryginalny monolog, piosenki i serja nowych telefonów aktualnych, Seweryn Michałowski z aktualnym monologiem pod tyt. „Delegat z ramienia adrasów warszawskich na konferencji w Stockholmie, Władysław Lin (aktualny piosenkarz), Henryk Szatkowski (dekl. na tle własnego akompanjamentu).

Balet pod kierunkiem A. Blancarda w osobach: Halina Jaksz, Irenej Szymańskiej i Eugenij Swierczyńskiej, pupasse się nowymi oryginalnymi tańcami. Bilety do nabycia w cukierni Roszkowskiego.

To i owo.

— Za wymuszenia napiwku.

Sprawa napiwków należy i obecnie nie do uregulowanych, mimo niejednokrotnego poruszania jej w prasie i w słow. zawodowych.

Nie od rzeczy przeto będzie przytoczyć wyrok, jaki sądy niemieckie wydały w sprawie napiwku.

„Usługująca w hotelu w małej miejscowości pod Lubeką, otrzymawszy od dwu pań, które mieszkały w hotelu przez 10 dni, 3 marki napiwku, oświadczyła, że to jest za mało, że należy się jej conajmniej 8 mk., a jeśli sumy tej nie dostanie, wówczas nie wyda paniom kuferek. Pani, nie chcąc dopuścić do zwady, zapłaciła żądane 8 mrek., zabrały kufarki i opuściły hotel, ale wytoczyły usługującej proces o wymuszenie napiwku pod groźbą niewydania kuferek.“

Sąd uznał pretensję za śmieszna i skazał usługującą na miesiąc więzienia. Zasadzona założyć chciała apelację od tego wyroku do sądu lawniczego, ale izba karna odrzuciła podanie i tym sposobem wyrok został ostatecznie uprawomocniony.“

Wyrok ten świadczy dobitnie, że napiwek i jego wysokość należy od uznania i dobrej woli gościa.

Ze świata.

— Pocafunek za 12,000 funtów szterlingów.

Oryginalna licytacja miała miejsce podczas uroczystości dobroczynnej w Londynie: Piękna i sławna aktorka Maud Love of arowała swój pocafunek na cel dobroczynny. Nastąpiła licytacja ceny. Dozł do tysiąca funtów szterlingów. W końcu pozostało tylko dwóch współzawodników, z których stary książę Saint-Albans ostatni utrzymał się przy cenie 6,000 funtów. Wtedy zapłata artystka:

— Czy tylko mój pocafunek, czy ze zwrotem?
— Ze zwrotem — odparł książę. I zaraz dodał:

Licytowałem nie dla siebie, ja już jestem stary i nie chcę być śmieszny. Potem wziął książę miss Love pod ramię i poprowadził do

ODEON SENSACJA! ODEON
Lyon Lea - Górka Rabina
Dramat wojenny w 5 częściach,
osnuty na tle prześladowań żydów galicyjskich przez okupujące wojska rosyjskie.

swego ośmiolatniego wnuka, któremu zaraz wręczył czek na 12,000 funtów (246,000 marek), Arystyka z przyjemnością pocałowała 8-letniego ślicznego malca i została przez nią pocałowana. A suma wpłynęła na ofiary wojny.

Komunikacja napowietrzna.

W Ameryce, jak donosi „Frak. Ztg.“, rozpowszechnia się coraz bardziej myśl zaprowadzenia komunikacji pasażerskiej za pomocą sterowców napowietrznych. Dzięki temu, że podczas wojny obecnej wszystkie przyrządy do latania zostały znakomicie udoskonalone, przeto zawiązało się stowarzyszenie akcyjne pod nazwą: „Aerial-Transportations-Company“, z siedzibą w Nowym Jorku, które na początek zamierza czynić próby z komunikacją napowietrzną tylko pomiędzy miastami, położonymi wzdłuż wybrzeża oceanu Atlantyckiego.

Na razie trudne było ustalenie komunikacji ściśle uregulowanej. Natomiast określono już ceny pasażerskie, które są jednak nader wygórowane, tak że korzystanie z komunikacji mogłoby na razie być udziałem tylko wybranych. Tak więc podróż z Newporte-News do Waszyngtonu, a więc przestrzeń 210 kilometrów kosztowałaby 375 dolarów; z Newporte-News do Filadelfji (dystans 360 kilom.) 600 dolarów, a z Newporte-News do Nowego Jorku (470 kilom.) tysiąc dolarów.

Tak wielkie ceny wynikają z tego powodu, ponieważ dotychczas liczba pasażerów musiała ograniczać się do nader szczupłych rozmiarów.

Karabin maszynowy bez huk.

Jak donoszą dzienniki szwajcarskie, przed kilku dniami zaprodukowano wobec specjalnej komisji w Thun ulepszony karabin maszynowy, który poruszany motorem elektrycznym oddaje strzały wprost z nieprawdopodobną szybkością, a przytem nie wydaje żadnego huk, oprócz szmeru motoru.

Wojna i majątek Europy.

W „Voss. Ztg.“ znajdujemy na powyższy temat oryginalny artykuł dra Friedmanna, który streszczamy:

O wojnie i majątku były dotychczas dwa sądy: Jeden, że wojna pieniądze pochłania, drugi, że je stwarza. Pierwsze mniemanie istniało aż do początku wojny światowej; drugie wyrobiło się podczas jej i było skutkiem paradoksalnego dobrobytu, który wojna przyniosła. Sprzecznosc między jednym i drugim sądem powoli ustala. Dziś wiadomo, że wojny nie prowadzi się pieniądzem, lecz materiałem; i wiadomo także, iż te zyski książkowe, które naród sam sobie dopisuje, nie są przyrostem wartości. Wojna może zużywać pieniądze w nieograniczonej mierze, mimo to majątek mechaniczny nie uszczupla się, może też gromadzić stopy pieniędzy, nie zmieniając nic w faktycznych stratach wartości.

Już podczas pokoju było wiadomem, że szkody i straty mogą się zamienić na przyrost kapitału — oczywiście buchalterycznie. I tak na przykład renta gruntowa wewnętrznych części miasta tem bardziej idzie w górę, im gorsze są środki komunikacyjne, mogące rozwieźć mieszkańców w odleglejsze punkty miasta, i im nieodpowiedniejszym jest podział dnia. Podobny stosunek zachodzi podczas wojny. Dlatego oddziaływanie gospodarcze wojny da się oświetlić z dwóch stron: ze strony strat w pieniądzech i ze stanowiska strat realnych. Wynik powinien być w obu wypadkach ten sam.

Straty realne są jasne: ubytek ludzi, zdolnych do pracy, zniszczenie wielu dóbr rzeczowych, odsunięcie części ludności od pracy produktywnej w sensie pokojowym, zużycie środków produkcyjnych i surowców. Ten bilans jest bezwarunkowo bierny. Natomiast rachunek pieniężny jest dwoisty.

Po stronie strat stoją buchalteryczne „koszta wojenne“: sumy, wydane na zbrojenia, odeszkodowania za zniszczone mienie, koszty restauracji. Te sumy razem są większe, niż powyżej wzmiankowana strata rzeczowa, większe nawet od owej wartości, którą można także dodać do kosztów wojennych: wartości zniszczonej podczas wojny pracy pokojowej. Ale przy rachunku pieniężnym trzeba także uwzględnić pozycję czynną: przyrost majątku prywatnego. Część mechanicznych wydatków wojennych jest „zarobiona napowrót“. Przyczyną tego jest, że wojujący naród płaci i przypłaca sobie samego; ocenia pracę wojenną wyżej, niż ona faktycznie warta. To przepłacanie samego siebie powoduje różnicę między rachunkowymi kosztami wojny a stratą na czysto. Penieważ straty realne już można obliczyć, a koszty wojny (książkowe) są wiadome, trzeba tylko „zarobione z powrotem“ sumy odjąć od kosztów brutto, aby w przybliżeniu ocenić ubytek majątkowy.

Z początku wojny majątek świata wynosił mniej więcej 2.800 do 2.850 miliardów, majątek Europy 1.460 miliardów. Wydatki wojenne wynoszą do 1 kwietnia b. r. 330 miliardów, z czego 300 przypada na Europę. Przez bezpośrednie zniszczenie ubyło 20 miliardów. Koszta reorganizacji wojskowych i innych po wojnie wynoszą dajmy na to 50 miliardów. Wkrocza niech wartość kapitałowa zapadłych a straconych rent do 1 kwietnia b. r. wyniesie 160 miliardów. To jest razem wydatek 560 miliardów, z których Europa ponosi co najmniej 520. Z tego potrącić trzeba 120 miliardów (40% czystych kosztów wojennych), wynikających z przepłacenia. To znaczy, że faktyczna wartość majątku Europy zmniejszyła się o 400 miliardów. Po wojnie — gdyby się już teraz kończyła — Europa byłaby posiadała już tylko 1,070 miliardów i dościsnięta byłaby niemal przez Amerykę, której majątek o ile się wyraża

w mechanicznych cyfrach, obliczano na 900 do 950 miliardów.

A teraz kontrpróba. Z własności, środków wojennych i urządzeń organizacyjnych, zniszczonych zostało wartości mniej więcej 70 miliardów. Co najmniej taka sama jest strata, powstała ze zużycia rurowców, środków i t. p. Do tych 150 miliardów przybiera ubytek ludzkich sił roboczych. Europa będzie uboższą o milion więcej 6 1/2 milionów ludzi, z czego powstaje ubytek siły roboczej o 4,2 procent; do tego dodać trzeba połowę tej straty, wynikającą z inwalidztwa, a więc razem 6,3 procent. Ponieważ przed wojną europejski dochód roczny wynosił około 200 miliardów, znaczy to stratę dochodu 12 1/2 miliardów rocznie, ta strata skapitalizowana daje 250 miliardów. Z poprzednimi 150 daje to razem 400 miliardów straty majątkowej. A więc rachunek się zgadza.

Obwieszczenie

Prawomocnym wyrokiem sądu polewego przy cesarsko-niemieckiej łódzkiej gubernacji wojennej z dnia 25-go maja 1917 roku skazano na śmierć następujących mieszkańców kraju:

1. Robotnika leśnego Adolfa Franka z Radzynów,
2. Robotnika Józefa Janasa z Mierzak,
3. Robotnika Andrzeja Kaczmarka z Lipińca,
4. Robotnika Bertholda Arndta z Łodzi, Bałuty, ponieważ posiadali broń palną i używali jej w napadach rabunkowych na ludność kraju.

Wyrok spełniono dziś rano o godz. 3-iej przez rozstrzelanie.

Łódź, 29 maja 1917 r.

Gubernator wojenny

Ogólnie polecany przez p.p. lekarzy

SAPINOL

J. BOBAROWSKIEGO w Warszawie,

z marką ochronną „Sosna“ daje prawdziwie wzmacniające sosnowo-balsamowe kąpiele. Zadać wszędzie!

Czarniecka Góra.

Uzdrowisko przyrodolecnicze i letnisko wśród olbrzymich lasów iglastych w górach Świętokrzyskich, 3 wiorsty od St. Niekań, na linii kolejowej Tomaszów—Skarżysko (okup. Austro-Węg.) otwarte od 20 maja. Wspaniałe warunki klimatyczne. Zdrowa, obfita i smaczna kuchnia (dietetyka). Wodolecznictwo, kąpiele słoneczne, i wszelkie zabiegi. Ordynuje dr. St. Zamecki z Krakowa. Mieszkania dla rodzin z kuchniami. Dostawa produktów zorganizowana. Ceny przystępne. Informacje: Warszawa, Piękna 11a, m. 1, od 4 do 5 po p.p. Łódź, Andrzeja 5, u W-go d-ra W. Smoleńskiego oraz na miejscu: Adres: Czarniecka Góra, przy stacji Niekań. Obwód Końskie. Okup. Austr-Węgierska.

W sobotę, dnia 9 Czerwca r. b. o godz. 7 wiecz. odbędzie się w sali I-go oddziału, Konstanyńska № 4,

Ogólne Zebranie

członków Łódzkiej Straży Ogniovej Ochotniczej z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przejrzenie i zatwierdzenie sprawozdań za 1914, 1915 i 1916 rok.
- 2) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i zwolnienie zarządu.
- 3) Zestawienie budżetu na rok 1917 i zatwierdzenie wydatków nadzwyczajnych.
- 4) Wybory prezesa zarządu.
- 5) Wybory 15 członków zarządu.
- 6) Wybory zarządzającego majątkiem.
- 7) Wybory naczelnika straży.
- 8) Wybory zastępcy naczelnika straży.
- 9) Wybory 3 członków komisji rewizyjnej i 3 kandydatów do tejże komisji.
- 10) Wybory naczelników pierwszych 4 oddziałów i ich pomocników.

ZARZĄD

Łódzkiej Straży Ogniovej Ochotniczej.

Zarząd Drugiego Bałuckiego Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego w Łodzi

zawiadamia, że w dniu 3 czerwca r. b. o g. 2 pp. przy ul. Łągiwn'ckiej 25 odbędzie się

Ogólne Zgromadzenie.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie sprawozdania i bilansu za 1915 i 1916 rok,
2. protokołu Komisji Rewizyjnej,
3. Zatwierdzenie sprawozdania i budżetu na rok 1917,
4. Wybór dwóch członków Rady, jednego członka Zarządu oraz 3 członków Komisji Rewizyjnej
5. Wnioski członków.

O ile powyższe Ogólne Zgromadzenie w oznaczonym dniu nie dojdzie do skutku, odbędzie się w drugim terminie tegoż dnia o 5 po poł. i będzie prawomocne bez względu na ilość zebranych.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą, przy wejściu należy okazać książeczkę członkowską.

Pierwsze Polskie Gimnazjum Żeńskie

Z. Pętkowskiej i W. Macińskiej,

Wólczańska 55.

Wólczańska 55.

EGZAMINY WSTĘPNE ODBĘDĄ SIĘ 1, 2 i 4 CZERWCA.

PODANIA PRZYJMUJE KANCELARJA SZKOŁY OD 1—3.

Grochy, fasole do jedzenia i siewów, oraz inne nasiona rolne, warzywne i kwiatów do sprzedania w składach

L. Jasińskiego w Łodzi,
Andrzeja 10 i w Łęczycy.

LEKARZ - DENTYSTA

H. Lewitówna

(choroby zębów i jamy ustnej),

ul. Piotrkowska 17.

Przyjmuje od 10—2 i od 4—7 w.

Dr. S. Lewkowicz

choroby zewnętrzne i skórne.

Konstanyńska 12

Przyjmuje:

Panów. Panie
do g 9—1 i od 6—8 w. || od godz. 5—6 wiecz.

Przymusowa licytacja.

W czwartek, dnia 31 maja 1917 r. będą sprzedane przez licytację za gotówkę:

- 1) o godz. 9 r., przy ul. Przejazd 48: kredens, zegar ścienny, kanapa,
- 2) o godz. 9 r., przy ul. Wschodniej № 63: 4 zielone torby podróżne, 2 brązowe torby podróżne,
- 3) o godz. 9 m. 15 r., przy ulicy Wschodniej 51: maszyna drukarska,
- 4) o godz. 1 po poł. przy ul. Ciemnej 85: kredens kuchenny.

Urząd Sekwestracji m. Łodzi.

Bardzo tanio

do sprzedania z powodu likwidacji 3 reserwe rolwagi i 2 wozy, a także różne sprzęty kowalskie i stelmarskie (kołodziej-skie).

LIPOWA 59.

DRENY

Doskonale wykonane

dostarcza
M. PERKIEWICZ.

Tonwerke Ludwigsberg
Post Moschlin (POSEN).

OGŁOSZENIA DROBNE:

A! A! A! A! A! A! Mebli

olbrzymi wybór nowych, okazjnych: Stołowe sypialne, salony, biurka, biblioteki, szafy, otomany. Łóżka metalowe, krzesła gięte. Wobec zastój sprzedaje po cenach własnych i niżej! Magazyn Mebli, Władysława Romiszowskiego, Piotrkowska 116-1 piętro front w niedzielę i święta otwarte do 6 p.p.

Drzymała — ul. Piotrkowska Akuszerka № 223 m. 25 przyjmuje.

Letnie mieszkania do wynajęcia blisko stacji kolejowej. Miejscowość leśna, suchy dom w ogrodzie. Wiadomość ul. Widzewska № 104 front III piętro m. 10.

Maturzysta wyższej szkoły realnej z 4-osi-łą przyjęł kondycję na wieś specjalność matematyka wyższa, język francuski (études cher Berlitz) i łacina. Oferty w Administracji „Gazety Łódzkiej“

Potrzebna koszularka Widzewska 49 „Matylda“

Potrzebne zdolne i podroczne bluzczarki i spódniczarki. ul. Średnia 45.

Potrzebny chłopiec do posług. Piotrkowska 78 miesz. 4 Antczakowski.

Potrzebny chłopiec do apteki na usługi. Andrzej 26.

Rutynowana nauczycielka udziela tanio lekcji muzyki na fortepianie. Przedziałna 31 m. 83.

Resztki manufaktury ul. Widzewska 40 m. 10 Z powodu likwidacji interesu nabyć można bardzo tanio różne resztki: Szwajcra, Bostonu Alpigi wełnianej, Satyny, towary na damskie, męskie i dziecięce ubrania i okrycia, (czarny a białą, krótką i inną) różne towary na bluzki, (barwełniane, batystowe, wełniane i jedwabne) barczany letnie i zimowe i różne cągi. Łódź ul. Widzewska 40, m. 10, front, II piętro na prawo. Ceny niskie lecz stałe.

Stróż przyzwolony potrzebny zaraz ul. Cegielniana 68.

Stróż z dobrą rekomendacją potrzebny zaraz Zgłaszać się Główna 59.

Zaraz potrzebne zdolne staniczarki i spódniczarki. Piotrkowska 117 m. 2 i p. front

Aleksander Pietał zgubił paszport niemiecki, wydany w gm. Bróćce pow. łódzkiego.

Józefa Gielec zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Maryanna Maikszak zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Maryanna Podlecka zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Maryanna Warchol zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Władysław Pawlak zgubił paszport niemiecki, wydany z gm. Leśmierz gub. Kaliskiej

Zgubiono 2 paszporty niemieckie, wydane w Łodzi za № 83145 i 8319/11 na imiona Bronisławy Małeckiej i Antoniego Małeckiego.